

VERENIGD IN WATER

BESTUURSPROGRAMMA 2016-2018

COLOFON

UITGAVE

Unie van Waterschappen

DRUKWERKPRODUCTIE

Opmeer bv, Den Haag

OPLAGE

250 exemplaren

VOORWOORD

Met de zorg voor schoon water, voldoende water en droge voeten leveren de waterschappen een cruciale bijdrage aan welvaart en welzijn in ons land. De huidige klimaatverandering maakt die bijdrage voor een deltaland als Nederland belangrijker en urgenter. Die uitdaging gaan wij graag aan. In onze vereniging, de Unie van Waterschappen (UvW), maken we afspraken over een gezamenlijk aanpak en leren we van elkaar. De UvW is de spreekbuis voor de gezamenlijke belangen, zowel nationaal als internationaal. Het bestuursprogramma verwoordt waar het bestuur van de UvW de komende bestuursperiode de schouders onder wil zetten. De UvW werkt voor en door de waterschappen. De vereniging is het platform voor het uitwisselen van kennis over toekomstbestendig waterbeheer in ons land, een krachtig en deskundig belangenbehartiger en een authentieke en betrouwbare samenwerkingspartner.

Veiligheid tegen overstromingen, een schoon en veerkrachtig watersysteem en voorkomen van wateroverlast en -tekort zijn essentieel voor ons land. Het zijn echter geen op zichzelf staande taken. Er is een sterke wisselwerking met elementen waar we geen invloed op hebben, zoals de geografische ligging, het weer en het landschap. Ook maatschappelijke, politieke en economische ontwikkelingen zijn bepalend voor het waterschapswerk. Vanuit het waterbeheer dragen waterschappen bij aan het werk van onze partners, van strategie tot uitvoering. Integraal denken en samenwerken is voorwaardelijk voor succes. Goed waterbeheer kenmerkt zich door optimale samenwerking en afstemming.

De huidige netwerksamenleving vraagt om een andere opstelling van de overheid: meer gericht op samenwerking met medeoverheden, met maatschappelijke organisaties, met de burger en met het bedrijfsleven. We ontwikkelen de komende jaren de samenwerking in alle richtingen. Als UvW en als waterschappen. Samenwerking met alle partners in de watersector, het openbaar bestuur, kennisinstellingen en, vooral, met inwoners en bedrijven. Vanuit het waterbeheer dragen waterschappen bij aan het werk van onze partners, van strategie tot uitvoering.

Dit programma is ons kompas bij deze ontwikkelingen. Het geeft houvast en richting. De eerste paragraaf gaat in op het samenspel in de vereniging (pagina 3). In paragraaf 2 beschrijven we de inhoudelijke speerpunten (pagina 4). In paragraaf 3 staan we stil bij het waterschap als moderne overheid (pagina 7). Paragraaf 4 beschrijft hoe we onze partnerrollen willen invullen: betrouwbaar en zelfbewust (pagina 8).

Dit bestuursprogramma is niet in beton gegoten. Het stimuleert en enthousiasmeert de vereniging en het bestuur om dagelijks bij te dragen aan de belangrijke en urgente taak die het waterbeheer in een laaggelegen delta is.

Het bestuur van de Unie van Waterschappen,

Hans Oosters

Hein Pieper

Hetty Klavers

Ingrid ter Woorst

Toine Poppelaars

INHOUDSOPGAVE

- 1 VOORWOORD
- 4 VERENIGING VAN WATERSCHAPPEN: EENHEID IN
VERSCHEIDENHEID
- 7 WATER IS VAN ONS ALLEMAAL
- 12 HET WATERSCHAP ALS TOEGANKELIJKE EN TRANSPARANTE
OVERHEID
- 14 DE UNIE ALS PARTNER: BETROUWBAAR EN ZELFBEWUST
- 17 AAN DE SLAG

1 VERENIGING VAN WATERSCHAPPEN: EENHEID IN VERSCHIEDENHEID

Wat waterschappen bindt, is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het waterbeheer. Bescherming tegen te veel water, beschikbaarheid van voldoende water in tijden van droogte, water van goede kwaliteit en crisisbeheersing; deze taken zijn voor de welvaart en het welzijn van ons land en zijn inwoners cruciaal. Waterschappen voeren deze taak uit als overheid met een gekozen bestuur. De taak wordt deskundig, efficiënt en tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten uitgevoerd. De wijze waarop de waterschappen de taken uitvoeren is divers en wordt onder andere bepaald door de regionale geografische situatie en de eigen bestuurlijke kleur. Gemeenschappelijk is dat waterschappen bij de uitoefening van hun taak gericht zijn op samenwerking met andere overheden, belangenorganisaties en met inwoners en bedrijven.

De UvW is er voor de leden: de waterschappen. De gezamenlijke taken, de diversiteit, de aanpak en uitvoering vragen om flexibiliteit: vaak door één lijn te trekken, soms juist door de verscheidenheid te koesteren, maar altijd in verbinding met elkaar. Wij hebben een opgave die gezamenlijk beter en efficiënter kan.

Daarvoor hebben de waterschappen niet alleen de UvW opgericht, maar ook de STOWA en Het Waterschapshuis.

In onze vereniging staan de leden voorop, hun stem is doorslaggevend. Op verschillende onderdelen van het waterbeheer zijn verschillende waterschappen koploper. Samen bepalen wij de diversiteit, het gezag en het imago van de vereniging. De komende periode is de kracht van de veelkleurigheid de bindende factor in de vereniging.

Dit bestuursprogramma is leidend voor de koers van de UvW, maar het denken staat nooit stil. De UvW wil de komende periode vaardiger worden in het tijdig reageren op veranderende omstandigheden of inzichten bij de waterschappen, de partners in het waterbeheer en bij burgers en bedrijven. Rond nieuwe ontwikkelingen en thema's worden vaker bijeenkomsten belegd, waarin van gedachten wordt gewisseld met elkaar en anderen en, indien nodig, de Uniekoers wordt bijgesteld. Zo ontstaat meer ruimte om met elkaar op strategisch niveau de koers te bepalen. De denkkracht van de waterschappen wordt meer en directer aangesproken in de voorbereiding van de strategische bestuurlijke agenda.

MODERNE VERENIGING

We willen verder werken aan een moderne vereniging. We zetten in op een slagvaardige UvW die zich meer richt op koers en strategie. Op de commissieagenda's wordt, naast onderwerpen uit de Haagse actualiteit, meer tijd ingeruimd voor thema's die de leden in het regionaal waterbeheer ervaren. In de commissies komt meer ruimte voor gezamenlijke gedachtevorming en strategische discussies over nieuwe onderwerpen en aandacht voor implementatie van genomen besluiten. Dat vraagt van de UvW om terugkoppeling van genomen besluiten en van onze leden dat deze besluiten in de eigen organisatie, bestuurlijk en ambtelijk, worden voorbereid en doorgezet. Dat vraagt ook om tijd en ruimte voor de waterschappen om gemaakte besluiten te verwerken.

In een actief functionerende en discussiërende vereniging is het Uniebestuur vooral spelverdeler en een zichtbaar en beschikbaar aanspreekpunt. Bij een moderne vereniging hoort een meer open en transparante besluitvormingsstructuur, bijvoorbeeld bij de benoemingsprocedures voor nieuwe bestuursleden. Het bestuur bereidt voor de ledenvergadering van maart 2017 een statutenwijziging voor waarin de mogelijkheid voor het uitschrijven van bijzondere ledenvergaderingen en een gemoderniseerde benoemingsprocedure voor voorzitter en bestuursleden is opgenomen en start een discussie over de openbaarheid van ledenvergaderingen.

Met de beoogde modernisering wordt de platformfunctie van de UvW benadrukt.

Een levendige vereniging voor en van alle waterschapsbestuurders. Er komt meer aandacht voor de rol en functie van de algemeen en dagelijks bestuursleden binnen de vereniging. In samenspraak met de DB- en AB-leden wordt hiervoor een agenda opgesteld, met aandacht voor de eerstvolgende waterschapsverkiezingen. Onderdeel hiervan is dat de UvW zich in de communicatie en toerusting (deskundigheidsbevordering) directer en meer zal richten op AB-leden. Representatie binnen de vereniging en besluitvorming blijft voorbehouden aan vertegenwoordigers van de dagelijks besturen van de waterschappen. Het bestuurlijk werk is slechts mogelijk door een stevig ambtelijk fundament van Uniebureau en waterschappen. Secretarissen-directeuren en medewerkers worden nadrukkelijk uitgenodigd en betrokken om het collectief van waterschappen verder te versterken.

Het bestuur werkt de komende jaren aan een stabiele meerjarenbegroting van de vereniging. De huisvesting van het Uniebureau en het vergadercentrum in Amersfoort worden in dit kader nader onderzocht. Ook de STOWA, het Informatiehuis Water en Het Waterschapshuis worden hierbij betrokken.

VERENIGINGSCOMMUNICATIE

Een moderne vereniging vraagt om eigentijdse communicatie. Met dat doel wordt de gezamenlijke communicatiestrategie herijkt. Rondom de inhoudelijke kernpunten als waterveiligheid, waterkwaliteit, klimaatadaptatie en de mondiale

reputatie van Nederland als waterexpert, wordt in heldere kernboodschappen aangegeven wat de waterschappen op die terreinen bijdragen. Over actuele thema's willen wij meer en sneller in gesprek met onze leden en onze omgeving, bijvoorbeeld door het organiseren van landelijke en regionale discussiebijeenkomsten over actuele gebeurtenissen of onderwerpen. De communicatie-instrumenten worden op hun effect, aantrekkelijkheid en moderniteit getoetst en zo nodig aangepast of vervangen.

Communicatie is één van de belangrijkste instrumenten om de waterschappen effectief en zichtbaar te ondersteunen bij hun werk. De communicatiestrategie moet dan ook bestuurlijk gedragen en geaccordeerd worden. Binnen de Uniecommissie bestuurszaken, communicatie en financiën komt het onderwerp frequenter en prominenter aan de orde, als kernfactor voor het imago van de UvW. De commissie wordt daarbij ondersteund door een actieve Werkgroep communicatie. Doel van de verenigingscommunicatie is het etaleren van zelfbewuste leden die dagelijks werken aan een mooi en veilig Nederland en inspelen op de actualiteit.

COMMUNICATIE, EDUCATIE, PARTICIPATIE

Het Jeugdwaterschap is een belangrijke schakel om jongeren te betrekken bij ons werk. Hun gezichtspunten zijn veelal origineel en praktisch. We gaan dan ook actief door met het Jeugdwaterschap. Met watereducatie willen wij het pionieren

ontstijgen. Door aan te sluiten bij programma's buiten de watersector pakken we mooie kansen om te professionaliseren, te verbinden met partners en ons bereik te vergroten.

Ondanks incidenten met wateroverlast of -tekort is het waterbewustzijn van de Nederlanders laag. Hoe kunnen burgers anticiperen op klimaatverandering? De UvW pakt hierin een initiërende en agenderende rol, onderkent een grote verantwoordelijkheid en een groot belang om dit, gesteund door de waterschappen te verbeteren, te realiseren samen met de partners uit de watersector. Dit vraagt om een intensivering van de sectorbrede aanpak, zoals het programma 'Ons Water'. In de Uniecommissies wordt nadrukkelijk stilgestaan bij wat de onderwerpen betekenen voor het waterbewustzijn. We benutten bekende én zoeken nieuwe wegen in de communicatie, bijvoorbeeld door aan te haken bij bijeenkomsten op het gebied van cultuur, media en recreatie. Dit is niet alleen een aandachtspunt van de UvW, maar van alle waterschappen gezamenlijk. Verder helpt de UvW mee aan het opstellen van een handelingsperspectief rondom het vergroten van betrokkenheid van inwoners en bedrijven.

---

2 WATER IS VAN ONS ALLEMAAL

WATERVEILIGHEID

Achter de dijken ligt een geïnvesteerd vermogen van € 2.000 miljard en wonen ruim 10 miljoen mensen. Met het Rijk hebben de waterschappen de afgelopen jaren hard gewerkt aan een nieuwe veiligheidsfilosofie om er voor te zorgen dat Nederland de veiligste delta van de wereld blijft. De UvW is trots op de nieuwe normeringssystematiek en de waterschappen staan te popelen om te laten zien dat de filosofie ook in de praktijk werkt. We zijn en voelen ons verantwoordelijk voor het realiseren van de opgave en de gezamenlijke financiering van de uitvoering. Om snel duidelijkheid te creëren over de staat van onze veiligheid werken Rijk en waterschappen aan een nieuwe beoordelings-systematiek, waarin de opgave en de uitvoerbaarheid centraal staan: de modellen worden gecombineerd met de praktijk. De resultaten moeten in 2023 gereed zijn.

De waterschappen en Rijkswaterstaat realiseren op basis van gelijkwaardigheid het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Wij zien kans de alliantie HWBP te versterken door het HWBP en het HWBP-2 te beschouwen als één programma met twee subsidierelingen.

We werken aan kennisopbouw en het uitwisselen van ervaringen. Wij zien veel kansen om de grote opgave tot 2050 te gebruiken als vliegwiel voor innovatie. Om meer maatschappelijke waarde te bereiken, stimuleren waterschappen dat andere partijen in hun werkzaamheden meekoppelen. Op die manier bereiken wij nog meer veiligheid voor ons geld.

Met het Deltaprogramma zitten wij weliswaar in de uitvoeringsfase, maar met regelmaat zullen wij gezamenlijk moeten nagaan of wij nog op koers liggen en of bijsturen nodig is.

Realisatie van het concept 'meerlaagsveiligheid' vraagt aandacht, juist ook in de communicatie naar inwoners en bedrijven. Daarnaast maken we deze bestuursperiode een begin met een strategische visie op een Risicobenadering 2.0. De gezamenlijke financiering en uitvoering, zoals nu overeengekomen, blijven de uitgangspunten.

De decentralisatie van het natuurbesluit naar provincies biedt nieuwe kansen. Tijdens deze bestuursperiode bepalen wij onze positie ten aanzien van soortenbeheer, in navolging van de aanpak van

muskusratten. Met name waar het gaat om soorten die de taakuitoefening van het waterschap sterk beïnvloeden zoals bepaalde invasieve exoten en bevers. Repareren wij slechts de schade of gaan wij deze soorten actief beheren? Hier ligt een nauwe relatie met de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het natuurbeleid.

SCHOON WATER

Goede waterkwaliteit is van groot belang voor de gezondheid van mens en dier en voor een gezonde leefomgeving en economie. Wij willen mooi, schoon en leefbaar water, met een biodiversiteit die bijdraagt aan natuurwaarden. Daarom zetten wij ons in voor het tijdig en volledig realiseren van de maatregelen van de KRW. De invulling van de KRW is nog te technocratisch: wij willen schoon en gezond water voor en door iedereen.

De maatschappelijke urgentie moet vergroot worden door de KRW dichter bij huis te brengen, door zichtbare en effectieve maatregelen in de buurt van mensen te treffen en met hun actieve bijdragen. Om dit te veranderen zijn eigenaarschap en leiderschap nodig. De evaluatie in 2018 biedt beter zicht op de haalbaarheid van doelen. De UvW zet zich in voor het terugdringen van emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen, op nationaal en Europees niveau. Hier zal meer ambitie moeten worden getoond om de KRW-doelen te realiseren.

De door de Tweede Kamer voorgestelde Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater

is een kans voor de door ons dringend gewenste extra stap. De samenwerking moet garant staan voor een aanpak waarin alle partijen hun aandeel leveren. Het Rijk draagt verantwoordelijkheid voor regelgeving en het aanspreken van industrie en producenten. Binnen duidelijke kaders kunnen waterschappen in de regio gericht aan de slag. Gezamenlijk moeten we wegen vinden om te zorgen dat waterbewust agrarisch ondernemerschap gemeengoed wordt. Daarvoor zullen in de Delta-aanpak stappen gezet moeten worden.

Voor nieuwe stoffen (waaronder medicijnresten, antibiotica, diergeneesmiddelen en microplastics) staan we een ketenaanpak voor, die in de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater verankerd is. Het uitgangspunt blijft aanpak bij de bron en het strikter maken van regelgeving. Op specifieke probleemlocaties kan op basis van een hot-spot analyse extra zuivering overwogen worden. Om deze discussie goed te kunnen voeren, werken we aan een helder standpunt ten aanzien van nieuwe stoffen. Daarbij geven we aan wat er van ons als waterbeheerder verwacht mag worden.

WATEROVERLAST EN DROOGTE

Het klimaat verandert sterker en sneller dan verwacht. De veranderende neerslagintensiteit heeft grote maatschappelijke gevolgen. Dit vraagt om extra aandacht voor de problematiek van wateroverlast, zowel in landelijk als in stedelijk gebied. Sinds de eeuwwisseling hebben water-

schappen al meer dan 1 miljard euro geïnvesteerd in succesvolle bergingsmaatregelen en optimalisering van het watersysteem. Nu de voor 2050 voorspelde hoeveelheid neerslag al in 2016 valt, is extra inzet van overheden, burgers en bedrijven onontkoombaar. In de ruimtelijke inrichting, met name in het stedelijk gebied en in de samenhang tussen stad en platteland, zijn innovatieve en onorthodoxe aanpakken nodig om schade en overlast te beperken. De waterschappen gaan een vooraanstaande en trekkende rol vervullen in het nieuw op te zetten onderdeel van het Deltaprogramma, Ruimtelijke Adaptatie. Onderdeel hiervan is een Unievisie op een robuust en vitaal watersysteem. De modellen voor het voorspellen van klimaateffecten zoals hoosbuien en hittestress zullen moeten worden herijkt. Het vraagstuk van wateroverlast pakken we met kracht op door met gemeenten en andere nationale en regionale partners in zowel de stedelijke omgeving, als in het landelijk gebied, aan het werk te gaan. Hetzelfde geldt voor watertekort. Het is doel is maatwerk leveren en aansluiten bij regionale investeringsagenda's.

Bodemdaling veroorzaakt problemen voor het waterbeheer. Deze periode zetten we ons ervoor in om het thema bodemdaling, hetzij veenoxidatie, kleizetting, mijnbouwactiviteiten of anderszins, meer op de nationale bestuursagenda te plaatsen.

Binnen de afspraken van het Delta-programma willen wij werken aan een helder toekomstbeeld en concrete maatregelen voor de beschikbaarheid van zoet water. De UvW start samen met water-

schappen, ter voorbereiding op de provinciale rol, zelf de discussie over het gewenste voorzieningenniveau.

INTERNATIONALE OPGAVE

De grote watervraagstukken vragen per definitie om een internationale aanpak. Met de *Sustainable Development Goals* van de Verenigde Naties en de OESO *Principles for good water governance* staat integraal waterbeheer hoog op de mondiale agenda. Deze principes zijn een goede leidraad voor de nationale discussie over een visie op ons watersysteem. Waterschappen hebben hierin wat te bieden. De internationale visie 'Dutch Water Authorities 2019' helpt om onze doelen te realiseren op het gebied van kennis, goed werkgeverschap en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Daarnaast dragen we met andere overheden, het Nederlands bedrijfsleven en internationale partnerorganisaties actief bij aan het internationale profiel van Nederland op het gebied van water. De UvW zet vol in op het realiseren van deze meerjarenvisie, gebaseerd op de kracht van en de beschikbare capaciteit bij de waterschappen. Het centrale DWA-loket, dat vanuit de UvW wordt ingevuld, neemt nog sterker een faciliterende en stimulerende positie naar de waterschappen in. Daarbij is ook oog voor het helder maken van de meerwaarde van internationaal werk voor de waterschappen zelf.

Het belang van Europese wet- en regelgeving is voor de waterschappen van

groot belang en zal de komende jaren alleen nog maar verder toenemen. Waterschappen ondervinden de directe gevolgen van Europese besluiten op het gebied van onder andere milieu, waterkwaliteit, overstromingsrisico's en landbouw. Het met VEWIN gedeelde Bureau Brussel zorgt dat de belangen van de waterschappen goed en tijdig behartigd worden. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de Europese koepels. De komende jaren zijn met name de herzieningen van de KRW, de Overstromingsrichtlijn en de Richtlijn Stedelijk Afvalwater belangrijk, naast de Circulaire Economie en innovatie. Europa biedt ook financiële kansen voor de waterschappen. De UvW zal zich blijven inzetten voor het beschikbaar maken en houden van de Europese fondsen voor de waterschappen en heeft daarbij ook een faciliterende rol. In deze bestuursperiode zal de lobby voor de Europese fondsen periode 2021-2027 starten waarbij de focus zal liggen op het vervolg van Horizon 2020, het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, LIFE en de INTERREG fondsen. Waterschappen worden gestimuleerd om bestaande en nieuwe kansen te benutten.

DUURZAAMHEID EN ENERGIE

Maatschappelijke ontwikkelingen varen op thema's als gezondheid, klimaatbestendigheid, circulaire economie, energie, verstedelijking en kwaliteit van de leefomgeving. Allemaal thema's waar water potentieel een impuls voor kan zijn. De waterschappen hebben grote ambities als het gaat om energietransitie. De waterschappen willen als eerste overheidssector

energieneutraal worden. In 2020 wordt minimaal 40% van het eigen energieverbruik duurzaam geproduceerd. Om dat te bereiken worden de afspraken uit de Green Deal Energie de komende tijd voortvarend opgepakt. Het gebruiken en ter beschikking stellen van 'assets' (terreinen, kennis, ruimte) aan derden met de daarbij behorende randvoorwaarden, zoals ecologie en veiligheid, maken daar onderdeel van uit.

Waterschappen ontwikkelen, samen met provincies en gemeenten, regionale energiestrategieën. We willen als overheid koploper zijn op het gebied van duurzaamheid, en we willen ook zo gewaardeerd worden. Juridische problemen worden op nationaal niveau aangepakt. Het bestuur maakt zich hiervoor sterk. Ondanks de grote opgave, willen de waterschappen ook een bijdrage leveren aan het verkleinen van de CO₂ voetafdruk.

Waterschappen beschouwen afvalwater steeds meer als een bron van duurzame energie en waardevolle grondstoffen. Wij hebben de ambitie om de kringlopen te sluiten en in 2050 het Nederlandse afvalwater voor 100% om te zetten in waardevolle producten. Dat is ons aandeel in de opgave van een circulaire economie. Tijdens deze bestuursperiode zetten de UvW en de waterschappen zich samen in om belemmeringen voor innovaties in de waterketen op (inter)nationaal niveau weg te nemen.

---

3 HET WATERSCHAP ALS TOEGANKELIJKE EN TRANSPARANTE OVERHEID

De overheid als geheel staat voor grote uitdagingen als het gaat om transparantie en digitaal contact met inwoners en bedrijven. De Wet Openbaarheid van Bestuur, de Wet Generieke Digitale Infrastructuur en de Omgevingswet zetten hierin belangrijke standaarden. De waterschappen haken daarbij aan door het stroomlijnen van de digitaliseringsprocessen. We vergroten de digitale toegankelijkheid en transparantie van de waterschappen en zijn voor beschikbaarheid van open data. De waterschappen dragen naar vermogen bij aan de nationale ambitie op het gebied van digitalisering: toegankelijke informatie waarbij de gebruiker centraal staat. Tegelijk hebben we nadrukkelijk oog voor beheersbaarheid in tijd en kosten.

DUURZAME FINANCIERING

In de OESO studie 'Water governance in the Netherlands: fit for the future?' (2014) is de financiering van het Nederlandse waterbeheer als robuust gekenschetst. Tegelijkertijd zijn er verbetermogelijkheden op het gebied van waterbewustzijn, transparantie, verdeling van de kosten en

toekomstbestendigheid. Het bestuur komt deze periode met voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel. De Commissie Aanpassing Belastingstelsel brengt hiervoor advies uit over duurzaamheid en toekomstbestendigheid van de financiering van het waterbeheer door de beginselen zoals 'gebruiker', 'vervuiler', 'kostenveroorzaker' en 'belanghebbende' betaalt vollediger toe te passen binnen het belastingstelsel van de waterschappen, zodat wij beter gesteld staan voor toekomstige opgaven.

De UvW maakt zich sterk voor voldoende bestedingsruimte binnen het EMU-saldo voor de waterschappen (Wet houdbare overheidsfinanciën).

OPHEFFEN FINANCIËLE BELEMMERINGEN

Het kabinet stimuleert efficiëntie en innovatie actief met inhoudelijk beleid. Het fiscaal en financieel beleid van het Rijk is hiermee soms in tegenspraak. De waterschappen spreken het Rijk aan om een ondubbelzinnige keuze te maken voor duurzaamheid, energie en samenwerking

en dus een einde te maken aan juridische en fiscale belemmeringen voor het bereiken van deze belangrijke, maatschappelijke doelen. Het bestuur zet zich in om als waterschappen maximaal gebruik te kunnen maken van vrijstellingen voor BTW en vennootschapsbelasting, om innovatie en duurzaamheid bij waterschappen verder te stimuleren.

WERKGEVERSCHAP

Waterbeheer in Nederland vraagt om innoveren en ontdekken, in sociaal en technisch opzicht. De UvW zet zich in om met de STOWA innovaties 'op te halen' bij waterschappen en ze te etaleren. Daarnaast wordt met de STOWA de uitwisseling van kennis beter georganiseerd.

Waterschappen mogen trots zijn op de expertise en innovatieve kracht van hun organisaties en medewerkers. Met strategische personeelsplanning brengen waterschappen in beeld welke kennis en kunde zij nu en in de toekomst nodig hebben. Waterschappen willen organisaties zijn waar mensen graag en met plezier werken. Een werkgever die medewerkers stimuleert het beste in zichzelf naar boven te halen. Dit vraagt om modern werkgeverschap en een moderne CAO: werk dat er toe doet en arbeidsvoorwaarden die inspelen op de wereld van morgen. De UvW stelt zich op als aanjager, inspirator en facilitator van gesprekken tussen de waterschappen om hierover ervaringen uit te wisselen.

---

4 DE UvW ALS PARTNER: BETROUWBAAR EN ZELFBEWUST

De UvW vertegenwoordigt en behartigt de belangen van de waterschappen op (inter) nationaal niveau. De UvW agendeert onderwerpen voor de 'Haagse' besluitvorming. Zij fungeert als gesprekspartner, informatiebron en lobbyist richting het parlement, de ministeries en belangenbehartigende organisaties. Daarmee draagt de UvW bij aan goede besluitvorming, het belang van decentraal waterbeheer én van de waterschappen op nationaal niveau. Bureau Brussel behartigt belangen van de UvW en VEWIN in de Europese besluitvorming.

De UvW ambieert om leidend te zijn in de strategische discussie over regionaal waterbeheer, zowel in de nationale als in de internationale context. De UvW opereert collegiaal, zelfbewust, en waar nodig eigenzinnig. De uitvoering is en blijft maatwerk in anticiperend en agenderend opzicht.

De UvW heeft haar politiek-bestuurlijk netwerk in Den Haag de afgelopen jaren vergroot en verbeterd. Dit heeft de afgelopen periode zijn nut bewezen. De UvW zet in deze bestuursperiode in op goede relaties met de bewindspersonen,

volksvertegenwoordigers, collegabestuurders en hun ondersteunende apparaten. Bijzondere aandacht gaat uit naar de ambtelijke en bestuurlijke samenwerking met de koepels van gemeenten en provincies (VNG en IPO) en – binnen het waterspoor – met de Deltacommissaris en Rijkswaterstaat.

De wisselwerking tussen de nationale besluitvorming en de regionale besluitvorming, bijvoorbeeld in het waterbeheer, natuurbeleid of energietransitie, wordt versterkt. Dit helpt de leden om het belang van duurzaam waterbeheer en het waterschap als partner in de regionale beleidsagenda effectief vorm te geven.

PARTNERSCHAPPEN

De UvW investeert in partnerschappen met medeoverheden. De gemeenschappelijke opgave staat hierin centraal. Met Rijkswaterstaat zetten we ons in voor een goed lopend Hoogwaterbeschermingsprogramma, waarin de rijksbijdrage gehandhaafd blijft. Gezamenlijk geven we invulling aan een visie op aanbestedingsbeleid (publiek opdrachtgeverschap), de

professionalisering van crisisbeheersing en de implementatie van de Omgevingswet. Met Rijkswaterstaat, IPO en VNG werken we verder op terreinen waar taken, rollen en werkzaamheden elkaar raken, zoals water en stad, gebiedsontwikkeling, natuur, wegbeheer, bodemdaling, ondergrond, en de kust. Met de bestuurlijke partners en stakeholders worden afspraken gemaakt voor een nieuw Bestuursakkoord Water.

De komende jaren staat een aantal belangrijke opgaven op het gebied van waterbeheer op de agenda, zoals het voldoen aan nieuwe normen voor waterveiligheid en het verduurzamen van het zuiveringsproces. Deze opgaven zijn complex en dynamisch. Daarom intensiveren wij de samenwerking met het bedrijfsleven, bijvoorbeeld binnen de Topsector Water, rond thema's als opdrachtgever-opdrachtnemerschap, innovatie en duurzaamheid om met deze opgaven aan de slag te gaan. Daarnaast gaan wij samen met het bedrijfsleven de marktvisie herzien. De waterschappen hebben ook partnerschappen in het kader van kennisontwikkeling.

Ondanks al onze zorg blijft er een risico dat het fout kan gaan. Niet alleen de genoemde wateroverlast door clusterbuien, of extreem hoge waterstanden, maar ook bijvoorbeeld aanvallen op onze technische systemen kunnen buitengewoon ernstige gevolgen hebben. Daarom is het belangrijk om de crisisbeheersing op orde te hebben, in eigen huis, en met onze partners zoals de veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat en Defensie. Onze ambitie is om in 2020 ook

hierin een professionele partner te zijn. De crisisorganisaties zijn afgestemd, we werken netcentrisch, wisselen elkaars kennis uit, informeren de burger goed en bieden samen hulp aan andere landen als die in nood zijn.

BESTUURSAKKOORD

De UvW wil de afspraken van het Bestuursakkoord Water (2011) realiseren, inclusief de besparingsdoelstelling ten aanzien van het watersysteem en de waterketen. Daarnaast heeft de UvW samen met de VNG het initiatief genomen nieuwe bestuursafspraken voor te bereiden, samen met medeoverheden, stakeholders en het volgende kabinet. Een bestuursakkoord is geen doel op zich, maar moet ruimte creëren voor waterschappen om hun urgente taak op tijd, goed en effectief uit te kunnen voeren. Afspraken gaan dus niet over structuren of bestuurlijke organisatie, maar richten zich op de inhoud, met name op terreinen waar een gezamenlijke extra inspanning nodig is. De inhoud is leidend, maar ook principes als transparantie, participatie, effectiviteit, efficiëntie, innovatie en duurzaamheid tellen.

Vijf waterschappen in West-Nederland zijn wegbeheerder en leveren goed werk. De wegen bevinden zich in goede staat en de waterschappen zijn vooruitstrevend in het toepassen van nieuwe concepten om de verkeersveiligheid te vergroten. Vier van deze waterschappen willen de wegentaak overdragen. De mogelijkheid daartoe is vastgelegd in het Bestuursakkoord

Water. De UvW ondersteunt het proces van overdracht voor de leden die dat willen in de contacten met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en bewaakt tegelijkertijd de belangen van de wegbeheerende waterschappen bij wijzigingen in wetgeving.

WATER, RUIMTE, ECONOMIE

Trend is dat 'de regio' steeds meer als motor voor duurzame ontwikkeling fungeert. De waterschappen dragen vanuit hun rol en expertise bij aan bredere, regionale vraagstukken, bijvoorbeeld op het gebied van de regionale economie, klimaat, energie, bodemdaling, gezondheid en welzijn. Onze uitvoeringskracht en maatschappelijke meerwaarde reiken verder dan onze traditionele taakvelden. Ook op terreinen als ruimtelijke inrichting, landbouw, recreatie en het stimuleren van innovatie en internationale samenwerking hebben waterschappen veel te bieden. De UvW stimuleert deze ontwikkelingen. We werken volop verder aan de kansen die er voor de waterschappen liggen op het gebied van energie en grondstoffen, uiteraard mét onze partners in de regio en op landelijk niveau.

De Omgevingswet (2019), de hieraan verbonden AMvB's, de Invoeringswet, de Omgevingsvisie en het implementatietraject vragen de komende jaren veel aandacht. Waterschappen onderschrijven het doel om inwoners en bedrijven met de Omgevingswet beter te kunnen bedienen. Meer lokale afwegingsruimte en waar mogelijk minder regels. De inzet vanuit de UvW is gericht op uitvoering van de gemaakte afspraken met andere overheden, het goed borgen van 'water' (via de Watertoets), zodat water een meer prominente plaats krijgt binnen de integrale afweging in de ruimtelijke ordening. Daarnaast is het nodig dat de waterschappen in staat worden gesteld om met de Omgevingswet aan de slag te gaan wanneer deze wordt ingevoerd. Met dat doel maakt de UvW samen met de leden een invoeringsprogramma. De Omgevingswet en ruimtelijk inrichting worden gezien in het kader van klimaatverandering.

5 AAN DE SLAG

Met voorliggend programma gaan we aan de slag. Het werk aan de veiligste en mooiste delta van de wereld gaat immers onverminderd door. Het programma laat zien dat we de komende jaren een volle agenda hebben: verder moderniseren van de vereniging, oppakken van inhoudelijke speerpunten op het terrein van waterveiligheid, waterkwaliteit, bodem,

internationaal en fiscaal. Deze agenda werken wij samen uit en pakken wij samen op. Het vertrouwen van de samenleving in ons werk is daarbij een flinke steun in de rug. De toekomst lonkt met inhoudelijke uitdagingen, met kansen op het gebied van innovatie en samenwerking. We zijn er klaar voor.

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

info@uvw.nl
www.uvw.nl

November 2016